

VTC

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19-7.

Nr.

Wilno, dn. 3 lipca 1933 r.

887.

98

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

1. Kongres spółdzielców bałtyckich.-
2. Kongres agronomów bałtyckich w Kownie.-

Dział. Str.

I. 1.
" "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

3. "Lietuvos Aidas" o potrzebie zlitewszczenia nazwisk i nazw miejscowości.-

III. "

K r o n i k a ,

4. Ograbienie samorządu kowieńskiego.-
5. Sprawa demonstracyj antyniemieckich w Kownie.-
6. Udział przedstawiciela papieskiego w kongresie eucharystycznym w Poniewieżu.-
7. Sprawa dymisji burmistrza m.Kowna.-
8. Działalność związku kobiet popierania floty narodowej.-
9. Podróż gen.Nagewicza do Hiszpanji i Włoch.-

" "
" "
" "
" 2.
" "
" "

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

10. Trzynasta matura gimnazjum polskiego w Kownie.-

IV. "

VI. EMIGRACJA.

K r o n i k a .

11. Konferencja gospodarcza Litwinów amerykańskich.-

" "

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

12. Akcja hitlerowska wśród Niemców kłajpedzkich.-

VII. "

X X X

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Kongres spółdzielców bałtyckich. "Rytas" Nr.144 /VII.1933/:27 sierpnia r.b. ma być zwołany w Rydze kongres spółdzielców państw bałtyckich.

Kongres agronomów bałtyckich w Kownie. "Rytas" Br.145 /VII.1933/:3 lipca odbędzie się kongres agronomów Litwy, Lotwy i Estonji.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Aidas" o potrzebie zlitewszczenia nazwisk i nazw miejscowości. "Lietuvos Aidas" Nr.143 z 28.VI./VII.1933/.Przedruk z "Rytasa" artykułu p.t."Zlitewszcżajmy nazwiska i nazwy miejscowości". Streszczenie:

Starożytna Litwa, tocząc wojny na śmierć i życie z zachodem, a później i ze wschodem, zajęta była wyłącznie rozwojem swych sił wojсковych, nie zwracając uwagi na pielęgnowanie litewskości wewnątrz. Językiem państwowym na Litwie był wtedy język białoruski, który zbiałoruszczył litewskie nazwiska przez dodawanie do nich końcówki wicz. Np.Rymowidowicz, Ginet, Kuncewicz, Wilkolewicz, Daukontowicz, Butowtowicz. Są to nazwiska szlachty, która drogą unji horodelskiej otrzymała polskie herby. W aktach z wieków XV, XVI i XVII-go roi się od nazwisk litewskich z końcówką wicz.

Zbiegiem czasu zaczynają się wśród szlachty litewskiej panoszyć polski duch i język. Obok nazwisk z końcówką wicz zaczynają się znajdować nazwiska litewskie z końcówkami polskimi owski, ewski, ski i icki:Tarnowski, Bubiewski, Strawiński, Gulbicki. W wiekach VIII i XIX kiedy tryumfowała na Litwie polskość, litewscy Żvirblisowie przekształcają się na Wróblewskich, Auksztikalnisowie na Wysogórskich, Wilkasowie na Wilczyńskich, Užupalisowie na Zabłockich, Užupisowie na Zarzeczkich. To samo było z nazwami miejscowości:Ilgabrade przekształciły się na Długobrody, Saulekalnis na Słoneczną Górę, Galiulaukis na Kuncepole, Pabartenie na Podborczankę, Szilelis na Borek i t.d., nie mówiąc już o Siergiejówkach, Murawjówkach, Carycynach, Neufeldach, Blufeldach, Plemborgach, Neuhofach i t.d.

Czyż Litwini będą nadal tolerowali takie nazwiska i nazwy miejscowości. Najwyższy czas je zlitewszczyć. Czas zrzucić te obce naleciałości. Działacze z "Auszry" nie zawahali się przed odżegnaniem się od Polaków, mimo, iż zostali nazwani litwomianami i odepchnięci przez spolszczoną szlachtę słowem "przenigdy". Litwini powinni przywrócić charakter romantycznej starożytności w swej Ojczyźnie. Litwin powinien się nazywać po litewsku i mieszkać w miejscowości o litewskiej nazwie.

K r o n i k a .

Ograbienie samorządu kowieńskiego. "Rytas" Nr.145 /VII.1933/:30 czerwca obrabowano samorząd kowieński. Nieznani sprawcy zabrali z kasy ok.2 tys.litów. Śledztwo prowadzi policja kryminalna.

Sprawa demonstracji antyniemieckich w Kownie. "Rytas" Nr.144 /VII.1933/:26 czerwca wieczorem grupa młodych ludzi zaczęła demonstrować przed poselstwem niemieckim w Kownie. Demonstracji przeszkodziła policja, która aresztowała 20 osób. Zostali oni przekazani komendantowi m.Kowna, który wyznaczył odpowiednią karę.

Udział przedstawiciela papieskiego w kongresie eucharystycznym w Poniewieżu. "Rytas" Nr.145./VII.1933/:Na kongres eucharystyczny w Poniewieżu udał się ostatnio zastępca przedstawiciela papieskiego na Litwie msgr. Sioretti.

Sprawa dymisji burmistrza m. Kowna. "Rytas" Nr.145 /VII.1933/: Burmistrz m. Kowna Graurogkas nie zamierza podać się do dymisji mimo wyrażonego mu votum nieufności przez Radę Miejską. P. Graurogkas twierdzi, że mógłby ustąpić jedynie w wypadku, gdyby zaproponował mu to Gabinet Ministrów, gdyby posiadał odpowiednie kompetencje.

Działalność związku kobiet popierania floty narodowej. "Lietuvos Aidas" Nr.143 /VII.33/: Związek kobiet popierania floty narodowej założony został w październiku 1923 r. Związek miał na celu przedewszystkiem dopomóc do jak najszybszego stworzenia floty litewskiej. W tym celu związek prowadził propagandę odnośnie potrzeby floty narodowej. Związek zakupił też parę statków motorowych i sportowych.

Podróż gen. Nagevicza do Hiszpanji i Włoch. "Echo" Nr.175 /VII.1933/: W tych dniach powrócił do Kowna z podróży po Hiszpanji i Włoszech gen. Nagevicz. Udzielił on dziennikarzom wywiadu na temat swej podróży. Gen. Nagevicz przyjmował udział w Madrycie w międzynarodowym kongresie sanitarnym. Litwa obok Meksyku została jednogłośnie wybrana do komitetu sanitarnych organizacji większych państw. W Rzymie był gen. Nagevicz przyjęty przez Papieża, który odzywał się o Litwie z wielką sympatją.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Trzynasta matura gimnazjum polskiego w Kownie. "Dzień Kowieński" Nr.141 /VII.1933/: 27 czerwca odbyła się w gimnazjum polskiem w Kownie doroczna uroczystość wręczenia świadectw dojrzałości. Świadectwa te w r.b. otrzymali: pp. Bulińska Wanda, Kiersnowska Irena, Kosińska Julja, Kulwieciówna Janina, Liszewska Jadwiga, Pluszczewska Krystyna, Stankunowiczówna Wanda, Wołodkówna Regina, Ciechanowicz Henryk, Łapin Konrad, Prokopowicz Tomasz i Wojniłowicz Stanisław.

VI. EMIGRACJA.

K r o n i k a .

Konferencja gospodarcza Litwinów amerykańskich. Prasa kowieńska z 28.VI./VII.1933/: Niezadługo w Chicago odbędzie się konferencja gospodarcza Litwinów amerykańskich. Na konferencję tę Izba Handlowo-Przemysłowa wydelegowała p. J. Wajłokata, który wygłosi tam referat.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Akcja hitlerowska wśród Niemców kłajpedzkich. Prasa kowieńska z 28 czerwca /VII.1933/: W tych dniach w Pogiegiu odbyło się pierwsze zgromadzenie zrzeszenia socjalistyczno-ludowego, w którym przeważnie wzięli udział członkowie Landwirtschaftspartei. Podczas wiecu przemawiali przywódca nowej partji Rademacher i członek Sejmiku Dressler. Rademacher nawoływał zgromadzonych do zapisywania się do partji, wskazując, że zjednoczy ona wszystkie warstwy ludności, jak też mieszkańców wsi i miast. W dalszym ciągu przywódca nawoływał do tej dyscypliny, jaka panuje wśród działaczy "tego ruchu po drugiej stronie", podkreślając zwłaszcza konieczność powstrzymania młodzieży od wszelkich nierozsądnych wybryków. Zrzeszenie socjalistyczno-ludowe organizuje się w ramach statutu.

Dressler w swem przemówieniu podkreślił, że aczkolwiek przez długi czas stał on na czele listy Landwirtschaftspartei, jednak obecnie przejęty nowymi ideami nawołuje do przystąpienia do nowego ruchu również członków innych partyj.

W tych dniach odbędzie się również zgromadzenie grupy pastora Sassa.